

Regeling tot het tegengaan van het hamsteren van goederen in buitengewone omstandigheden

(Hamsterwet)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Algemeen

Bij artikel 16 van de Prijzenwet (*Stb.* 1961, 135), welke met ingang van 1 juni jl. in werking is getreden, is onder meer de Prijsoptdrijvings- en hamsterwet 1939 (*Stb.* 634) ingetrokken. Sedert genoemd tijdstip is dus de in de artikelen 9 en 10 van laatstgenoemde wet vervatte regeling tot het tegengaan van het hamsteren van goederen vervallen.

Naar de mening van de ondergetekenden kan een wettelijke regeling op dit stuk niet worden gemist, omdat nu eenmaal met het optreden van hamsterneigingen in buitengewone omstandigheden rekening moet worden gehouden. In de Prijzenwet is geen regeling ter zake opgenomen, omdat de werking dier wet blijvend is en niet tot buitengewone omstandigheden is beperkt. De ondergetekenden achten het evenmin aan te bevelen een regeling in de Distributiewet 1939 (*Stb.* 633) op te nemen, omdat een dergelijke regeling zowel voor het prijsbeleid als voor het distributiebeleid van belang is en haar toepassing wenselijk kan zijn, ook zonder dat tot prijs- of distributiemaatregelen behoefte te worden overgegaan. Dit klemmt te meer, omdat de neiging tot het hamsteren van goederen zich ook voordoet, indien bij het publiek ten onrechte de vrees ontstaat, dat die goederen schaars zullen worden.

Het onderhavige ontwerp opent de mogelijkheid in buitengewone omstandigheden de Ministers van Economische Zaken en van Landbouw en Visserij de bevoegdheid te verlenen de nodige maatregelen te treffen tot het tegengaan van het hamsteren van goederen. Daarbij zijn de bevoegdheden van deze Ministers zodanig afgebakend, dat de Minister van Landbouw en Visserij regelen kan stellen ten aanzien van voortbrengselen als bedoeld in de omschrijving van het begrip produkten, onder *a*, in artikel 1, eerste lid, van de Landbouwwet (*Stb.* 1957, 342), terwijl de Minister van Economische Zaken regelend kan optreden ten aanzien van alle overige roerende goederen.

Artikel 3, waarin de bevoegdheid van de Ministers is omschreven, wordt ingevolge artikel 1, eerste lid, eerst in werking gesteld, wanneer naar het oordeel van de Kroon buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken (de daartoe in artikel 2, eerste lid, geopende mogelijkheid komt hierna ter sprake). Ingevolge laatstgenoemde bepaling dient alsdan een Koninklijk besluit op voordracht van de Minister-President tot stand te komen. Overeenkomstige voorzieningen zijn reeds opgenomen in het ontwerp-Vorderingswet (gedrukte stukken, 5348), het ontwerp-Vervoersnoodwet (gedrukte stukken, 5425) en het ontwerp-Noodwet Voedselvoorziening (gedrukte stukken, 6597).

De hierbedoelde buitengewone omstandigheden zijn naar de mening van de ondergetekenden in de eerste plaats oorlog, oorlogsgevaar en daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden. Tot toepassing van de wet kan echter onder meer ook aanleiding geven het geval, dat objectief gezien geen oorlogsgevaar aanwezig is, doch bij het publiek ten onrechte de mening postvat, dat een oorlog dreigt.

Juist in een geval als dit laatste zal het hamsteren van goederen zich onverwacht manifesteren; dan dient onmiddellijk te

kunnen worden ingegrepen. Artikel 2 biedt daarom aan hogergenoemde Ministers de mogelijkheid de artikelen 3—5 onmiddellijk in werking te doen treden, waarna op grond van artikel 3 de nodige regelingen kunnen worden getroffen. De werking van de artikelen 3—5 op grond van zodanige ministeriële beschikking blijft echter ingevolge het derde lid van artikel 2 gedurende slechts ten hoogste een week voortduren. Is binnen deze termijn niet een Koninklijk besluit krachtens artikel 1, eerste lid, tot stand gekomen, dan treden bij het einde van de termijn de artikelen 3—5 weer buiten werking en vervallen ook de regelingen, welke de betrokken Minister op grond van artikel 3 heeft vastgesteld.

Ten slotte wijzen de ondergetekenden erop, dat de in artikel 10 van de Prijsoptdrijvings- en hamsterwet 1939 vervatte regeling betreffende inbezitting van goederen in het onderhavige wetsontwerp niet is overgenomen. Te dien aanzien bieden het ontwerp-Vorderingswet en het ontwerp-Noodwet Voedselvoorziening (artikel 10) reeds voldoende mogelijkheden.

Artikel 1, vijfde lid. Hier is bepaald, dat de krachtens het eerste of het vierde lid vastgestelde besluiten steeds in het *Staatsblad* zullen worden geplaatst. Het is evenwel mogelijk, dat dit als gevolg van de buitengewone omstandigheden niet of niet tijdig zal kunnen geschieden; in zo'n geval zal het besluit op een andere wijze moeten worden bekend gemaakt.

De tweede volzin van het onderhavige lid geeft hiervoor een regeling en sluit in het belang der justitiabelen tevens uit, dat een besluit in werking kan treden voordat bekendmaking daarvan heeft plaatsgehad.

Overeenkomstige regelingen zijn vervat in artikel 2, tweede lid, en artikel 5.

Artikel 6—8. Artikel 6 opent o.m. de mogelijkheid tegen een verlening van een ontheffing onder beperkingen of met voorschriften en tegen een weigering of intrekking van een ontheffing beroep in te stellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. De in genoemd artikel, alsmede in de artikelen 7 en 8 opgenomen bepalingen zijn van dezelfde aard als die betreffende het beroep in de Prijzenwet.

Artikelen 9 en 11. Deze artikelen spreken voor zich zelf. Gelijke bepalingen komen ook elders voor; zo b.v. in het ontwerp-Vorderingswet.

*De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,*

J. DE QUAY.

De Minister van Economische Zaken,

J. W. DE POUS.

De Minister van Landbouw en Visserij,

V. G. M. MARIJNEN.